

# **KEUKENTAFELGESPREKKEN? KEUKENTAFELMEDEDELINGEN!**



## **UITKOMSTEN VAN HET SP-MELDPUNT KEUKENTAFELGESPREKKEN**

**MAART 2015**



***“Waarom ontneemt u mij mijn zorg?”***

***“Je krijgt het gevoel dat ze van ons af  
willen.”***

## **INLEIDING**

Dit kabinet bezuinigt fors op de thuiszorg. Ook de gemeente Groningen gaat vanaf 1 januari 2015 bezuinigen op de thuiszorg. De gemeente Groningen kiest ervoor om 2015 te gebruiken als overgangsjaar, zodat de gemeente in gesprek kan gaan met mensen die nu thuiszorg ontvangen. Deze gesprekken worden “keukentafelgesprekken” genoemd. De gesprekken hebben als doel om minder zorg te verlenen en te vragen wat mensen zelf en hun omgeving kunnen doen.

Momenteel bestaan er twee vormen van thuiszorg: de zwaardere thuiszorg (regie/organisatie van het huishouden (HH2)) en de lichtere thuiszorg (huishoudelijke hulp (HH1)). Er is sprake van HH2 als mensen niet volledig de regie over hun huishouden kunnen voeren. Dat wil concreet zeggen: niet alleen is er hulp nodig bij het uitvoeren van allerlei huishoudelijk werk, er is ook hulp nodig bij het organiseren daarvan.

In totaal ontvangen ongeveer 4000 mensen thuiszorg in de gemeente Groningen. Ongeveer 1300 daarvan ontvangen de zwaardere vorm van thuiszorg met ondersteuning (HH2) en ongeveer 2700 daarvan ontvangt de lichtere vorm van thuiszorg (HH1). Het stadsbestuur wil, door middel van keukentafelgesprekken zoveel mogelijk mensen die nu zwaardere thuiszorg met ondersteuning (HH2) krijgen, overbrengen naar de lichtere vorm van thuiszorg (HH1). Vervolgens wil het stadsbestuur deze vorm van thuiszorg (HH1) per 1 januari 2016 afschaffen en moeten mensen het zelf regelen.

De SP-afdeling Groningen heeft van 17 t/m 30 november door middel van een meldpunt klachten verzameld over over deze keukentafelgesprekken. In totaal zijn er circa 20 meldingen binnen gekomen, waarvan er 7 nog in behandeling zijn. Voor een meldpunt dat twee week geopend is geweest, kan men vinden dat het aantal meldingen laag is,<sup>1</sup> maar wanneer men de doelgroep in ogenschouw houdt, kan men tot de conclusie komen de uitkomsten van deze meldweek een zorgwekkend signaal naar voren brengt. Juist omdat ouderen bescheiden zijn en niet snel klagen of om (meer) hulp vragen.

De meldingen varieerden in klachten over de vorm van de gesprekken, klachten over de uitkomst van de gesprekken of mensen die bang waren om het gesprek te moeten gaan voeren. In dit rapport doet de SP-afdeling Groningen verslag van een aantal meldingen waarbij er sprake is geweest van een keukentafelgesprek. Komend jaar zal de gemeente met onder andere PGB-houders en HH1-cliënten vergelijkbare keukentafelgesprekken gaan voeren. Alle meldingen zijn om privacyredenen geanonimiseerd.

Jimmy Dijk  
Fractievoorzitter SP gemeenteraad Groningen

**SP-afdeling Groningen**  
**Nieuwe Boteringestraat 74**  
**9712 PP Groningen**  
**tel. 050 – 311 90 50**  
**e-mail: groningen@sp.nl**  
**website: [www.groningen.sp.nl](http://www.groningen.sp.nl)**

---

<sup>1</sup> Meldpunt is vanaf 1 januari 2015 weer geopend waardoor op moment van schrijven meer klachten binnen zijn gekomen die nog niet verwerkt zijn. Meldpunt blijft komende maanden ook geopend.

***“De WMO-consulent heeft de woning niet eens bekeken en kan dus geen idee hebben van de situatie. In totaal is ze maar 10 minuten langs geweest!”***

## **KEUZES STADSBESTUUR**

In het jaar 2015 bezuinigt de gemeente Groningen circa 3 miljoen euro op de thuiszorg. Dit wil zij bereiken door per 1 januari 2015 het wassen en strijken als onderdeel van de thuiszorg af te schaffen. In plaats daarvan zal de gemeente u de mogelijkheid bieden om tegen een redelijke vergoeding uw was- en strijkgoed uit te besteden aan een was- en strijkservice bij u in de buurt. Op dit moment is de gemeente nog bezig om deze was- en strijkservice op te zetten. Hoe dat er precies uit gaat zien is nu nog niet duidelijk. Het stadsbestuur wil hiermee 800.000 euro besparen.

Het doel van deze gesprekken is om zoveel mogelijk mensen uit de zwaardere thuiszorg (HH2) te krijgen en ervoor te zorgen dat zij in de lichtere thuiszorg (HH1) terecht komen. Deze vorm van thuiszorg is een stuk goedkoper, maar biedt minder begeleiding en ondersteuning. Het stadsbestuur wil hiermee de overige 2,2 miljoen euro mee besparen.

Vanaf 1 januari 2016 wordt de huishoudelijke hulp (HH1) een algemene voorziening. Dat betekent dat mensen geen huishoudelijk hulp meer krijgen van de gemeente. Mensen moeten het van het stadsbestuur vanaf die datum zelf regelen door familie, vrienden, burens of kennissen te vragen. Of door zelf zorg of schoonmaak in te kopen. Volgens de SP is thuiszorg meer dan schoonmaken. Thuiszorgmedewerkers hebben een belangrijke signalerende functie. Daarnaast kan niet iedereen altijd zomaar een (structureel) beroep doen op zijn sociale netwerk om problemen in de zorg en ondersteuning op te vangen.

Al met al komt dit dus op twee dingen neer:

1. Mensen die nu zwaardere thuiszorg (HH2) met ondersteuning krijgen zullen door het stadsbestuur zoveel mogelijk in de lichtere thuiszorg (HH1) zonder ondersteuning terecht komen.
2. Deze mensen, plus de mensen die nu al lichtere thuiszorg (HH1) krijgen, krijgen vanaf 1 januari 2016 geen huishoudelijk hulp meer van de gemeente. Deze vorm van thuiszorg (HH1) wordt dus simpelweg afgeschaft.

De SP vindt de keuzes van het stadsbestuur asociaal en mensonterend. De mensen die ons land hebben opgebouwd mogen niet de dupe worden van de Haagse bezuinigingsdrift. Daarom zou het stadsbestuur van D66, PvdA, VVD en GroenLinks alles op alles moeten zetten om de thuiszorg voor deze mensen in stand te houden, in plaats van af te breken. Bij het Voorjaarsdebat (in juni) en bij de behandeling van de begroting (in november) heeft de SP-fractie alternatieven gepresenteerd om de thuiszorg in stand te houden. Helaas werd hier geen gehoor aan gegeven. Dit stadsbestuur kiest voor ijskoude bezuinigingen in plaats van goede zorg voor onze ouderen en zorgbehoevenden.

***“Misschien kunt u een uitzendbureau bellen om uw thuiszorg te regelen”***

# AANBEVELINGEN

Naar aanleiding van onderstaande meldingen en vele gesprekken die de SP gevoerd heeft met thuiszorgmedewerkers, -cliënten en naasten, komt de SP-fractie met de volgende eerste aanbevelingen:

**1. Stop of beperk de bezuinigingen op de thuiszorg zoveel mogelijk.**

Bijvoorbeeld door extra gemeentelijk geld te steken in de thuiszorg om deze in stand te houden.

**2. Geef cliënten langer de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.**

De standaard zes weken is voor deze (kwetsbare) doelgroep, zonder juridische kennis, veel te kort. Het is voor deze mensen lastig, zo niet onmogelijk, de gevolgen van toekomstige veranderingen in te schatten.

**3. Verbeter de communicatie richting cliënten.**

Sommige brieven zijn zo ingewikkeld opgesteld dat het voor cliënten en naasten onbegrijpelijk is. Vraag WMO-adviesraden en Ouderenadviesorganisaties om mee te kijken met de communicatie richting cliënten.

**4. Geef cliënten bij toekomstige keukentafelgesprekken de mogelijkheid om hun (thuis)zorgmedewerker bij het gesprek aanwezig te laten zijn.**

Zij hebben de beste kennis van en over de cliënt en weten dus wat er nodig en noodzakelijk is. Met PGB-houders en HH1-cliënten gaat de gemeente nog keukentafelgesprekken voeren. Bij deze gesprekken zouden zorg- en hulpverleners een grotere rol moeten spelen, door hen bijvoorbeeld actief uit te nodigen.

***“Gezien meneer slecht ter been is en niet meer op de bovenverdieping kan komen behoort dit niet meer tot het leefgebied. Die uren kunnen er wel afgehaald worden.”***



# VERSLAG KEUKENTAFELGESPREKKEN

## Melding 1

Algemeen:  
Mevrouw  
78 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 3 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet mevrouw alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Mevrouw is nog helder van geest en kan dus zelf de regie nog voeren.

Achtergrond:  
Mevrouw krijgt sinds 7 jaar thuiszorg omdat ze toen van de trap gevallen was. Dit was een signaal dat ze hulp nodig had. Zij kreeg toen HH2. Een jaar later werd haar gevraagd of dit voldoende was. Dit was het geval omdat haar buurman zo nu en dan al helpt met boodschappen doen. Mevrouw is enig kind, is altijd alleen gebleven, heeft verder geen familie meer en geen vrienden of kennissen die haar (nog) meer kunnen helpen.

Huisarts geeft telkens aan dat mevrouw minder zelf moet doen. Mevrouw heeft al eens haar pees gescheurd tijdens het omdraaien van haar matras. Mevrouw geeft aan dat zij zich niet meer druk wil maken over het inkopen van zorg, maar wil gewoon dat mensen goede zorg krijgen.

Tijdens het keukentafelgesprek kreeg mevrouw “het gevoel dat ze van ons af willen”. Het leek volgens mevrouw ook meer een mededeling dan een gesprek.

## Melding 2

Algemeen:  
Meneer  
69 jaar

Huidige situatie:  
Meneer krijgt nu (nog) 6 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren verminderd naar 4,5 uur per week.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet meneer alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Meneer is nog goed van verstand en heeft een gezond stel hersenen. Meneer kan gebruik gaan maken van de was- en strijkservice. Het boodschappen doen moet meneer regelen via de AH-bezorgservice. En gezien meneer slecht ter been is en niet meer op de bovenverdieping kan komen "behoort de bovenverdieping niet meer tot het leefgebied, dus kunnen die uren er wel afgehaald worden", aldus de WMO-consulent.

Voor de schoonmaak van de rest van het huis, zal meneer nog een folder krijgen met gecertificeerde schoonmaakbedrijven. Op deze manier moet meneer vanaf 1-1-2016 het huishouden zelf gaan regelen.

Achtergrond:  
Meneer begon zich tijdens het gesprek steeds meer te verbazen dat het gesprek als bedoeling had dat er minder zorg moet worden verleend. Daarnaast gaf meneer aan dat hij geen familie meer heeft en dat hij vrienden en kennissen al meerdere malen heeft gevraagd. Maar zij kunnen gewoon echt niet.

### **Melding 3**

Algemeen:  
Mevrouw  
65 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 3 uur HH2 per week. En 1 keer in de 4 weken krijgt zij 3 uur extra.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet mevrouw alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Mevrouw is mondig en niet dementerend. Het aantal uren is door haar mondigheid niet besproken met mevrouw.

Achtergrond:  
Mevrouw was tijdens het gesprek alleen, want haar kinderen konden op het moment van het gesprek niet. Mevrouw vond dat tijdens het gesprek veel te veel gestuurd werd op het minimaliseren van het aantal uren. De WMO-consulent heeft de woning niet eens bekeken en kan dus geen idee hebben van de situatie. In totaal is de WMO-consulent maar 10 minuten langs geweest!

Mevrouw is kortademig en zit daarom aan het zuurstof. Heeft ook aangegeven dat haar familie en vrienden niet kunnen helpen.

## Melding 4

Algemeen:  
Mevrouw  
76 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 5 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren verminderd naar 3 uur per week.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet mevrouw alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Mevrouw moet zelf boodschappen doen en familie vragen. Daarnaast moet zij de was laten doen.

Achtergrond:  
Mevrouw heeft straatvrees en duurt de deur dus niet uit. Haar familie heeft al meerdere malen aangegeven niet te kunnen helpen. Tijdens het keukentafelgesprek was mevrouw alleen, omdat kinderen geen vrij konden krijgen van hun werk. Mevrouw gaf tijdens melding aan dat zij heel gespannen was tijdens het gesprek en ook steeds meer begon te twijfelen aan haar eigen antwoorden en dingen achteraf vergeten was om te zeggen.

## Melding 5

Algemeen:  
Mevrouw  
85 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 3 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren verminderd naar 2,5 uur per week.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet mevrouw alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Mevrouw moet zelf de was laten doen. Mevrouw is nog niet dement (genoeg) en kan volgens WMO-consulent zelf regie voeren. Bijvoorbeeld door "een uitzendbureau te bellen om haar eigen thuiszorg te regelen".

Achtergrond:  
Dochter van mevrouw was bij keukentafelgesprek aanwezig. Dochter werkt zelf in de thuiszorg en werd gedurende het gesprek zo kwaad omdat er door de WMO-consulent veel te veel op het aantal uren gestuurd werd. Daarom werd het gesprek halverwege gestopt. Later bleek uit telefonisch contact met de WMO-consulent dat het aantal uren wel teruggebracht worden en dat mevrouw inderdaad van de HH2 naar de HH1 gaat.  
Volgens de dochter (tevens zelf thuiszorgmedewerker) is het absurd om mevrouw zelf de regie te laten voeren. De dag voorafgaand aan het keukentafelgesprek was mevrouw nog naar het ziekenhuis geweest en voelde zich tijdens het gesprek niet zo heel erg lekker. Mevrouw was ook aan het huilen tijdens het gesprek en zat met haar handen in het haar en wilde alleen maar dat het gesprek stopte.

## Melding 6

Algemeen:  
Mevrouw  
70 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 6,9 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren verminderd naar 4 uur per week en vanaf 1-1-2016 verminderd naar 3 uur. De HH2 blijft in 2016 wel.

Reden van wijziging:  
Er is niet naar de situatie van mevrouw gevraagd, maar gelijk gemeld dat het aantal uren hulp wordt gehalveerd. Als reden werd er aangegeven dat er bezuinigd moet worden.

Achtergrond:  
Tijdens het gesprek was haar thuiszorgmedewerker ook aanwezig. Dit was puur toeval, omdat mevrouw overdonderd werd door bezoek van WMO-consulent. Deze kon protesteren wat ze wilde, maar er werd niet naar geluisterd. Mevrouw heeft een zeer laag inkomen en is bang dat ze (meer) eigen bijdrages moet betalen. Haar dagbesteding stopt ook vanaf 1-1-2015, hierdoor is ze bang om in een isolement te raken. Volgens mevrouw is de huishoudelijke hulp niet alleen iemand die haar fysiek helpt maar heeft het ook een sociale factor omdat ze niemand anders heeft.

## Melding 7

Algemeen:  
Mevrouw  
75 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 3 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-7-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren blijft gelijk.  
Vanaf 1-1-2016 vervalt de HH1 en moet mevrouw alles zelf regelen.

Reden van wijziging:  
Mevrouw is nog helder van geest ondanks zware astma en hersenbloedingen bij mevrouw. Verder werd er gemeld dat er bezuinigd moet worden op de thuiszorg, daarom moet mevrouw van HH2 naar HH1 omdat dit goedkoper is.

Achtergrond:  
Als vanaf 1-1-2016 de HH1 afgeschaft wordt, dan heeft mevrouw geen idee hoe ze dit moet betalen. Er werd gezegd dat er een regeling voor komt, maar dat het nog niet bekend is hoe en wat. Als ze de zorg zelf moet gaan regelen moet ze hiervoor hulp vragen bij familie, vrienden of kennissen.

## Melding 8

Algemeen:  
Mevrouw  
79 jaar

Huidige situatie:  
Mevrouw krijgt nu (nog) 6 uur HH2 per week.

Toekomstige situatie:  
Vanaf 1-1-2015 wordt de HH2 omgezet naar HH1 en het aantal uren verminderd naar 4 uur per week.

Reden van wijziging:  
Het was een prettig gesprek maar het draaide wel 180 graden toen bleek dat ze 1/3 van haar zorg zou verliezen. Er werd geen reden gegeven. Op de vraag waarom mevrouw gekort wordt op haar uren zei de WMO-consulent letterlijk: "Dat hoort, dat moet van de gemeente". Er werd ook niet gesproken over oplossing of hoe zij deze korting op haar zorg moet opvangen.

Achtergrond:  
Mevrouw heeft last van botontkalking en veel rugpijn. Daarnaast heeft zij slechte luchtwegen en zit daarom aan de zuurstof. Op het moment van schrijven werd bekend dat mevrouw om deze reden is opgenomen in het ziekenhuis.



## **KORTE MELDINGEN:**

### **Melding 9:**

Mijnheer heeft in het verleden een infarct gehad, met als gevolg dat een deel van zijn hart niet goed meer functioneert. Dit heeft ook als gevolg dat hij kortademig is en niet tegen stof kan. Zijn situatie wordt erger, zeker wanneer zijn huishoudelijke hulp helemaal wordt ingetrokken. Hij vreest dat zijn situatie dusdanig is verergerd dat hij meer hulp nodig heeft terwijl hij juist wordt gekort. De hulp die hij nu heeft kan hij niet betalen in de toekomst van zijn eigen geld. Hij is hier depressief van geworden en heeft slapeloze nachten, waar zijn situatie niet beter op wordt. Hij heeft geen netwerk en voelt zich bezwaard om burens te vragen die hij niet kent. De keukentafelgesprek verdiende niet een schoonheidsprijs. De WMO-consulent belde op vrijdag dat ze de volgende week langs zouden komen en op dinsdag kwam ze met de aankondigingsbrief in de hand. Hierdoor was mijnheer overrompeld en las pas later dat hij recht had op bijstand en dat hij het gesprek uit kan stellen.

### **Melding 10:**

Mijnheer heeft als gevolg van een hartaanval en medisch falen van een arts geen functie meer in zijn rechterarm. Daarnaast heeft hij een scootmobiel. Dit maakt dat hij geen werkzaamheden kan doen thuis en is volledig afhankelijk van anderen. Zijn woning is vol waardoor het erg stoffig is als er niet voldoende gestoft wordt. Naast zijn handicap heeft hij suikerziekte wat maakt dat hij afhankelijk van anderen is. Hij heeft COPD en een gaskachel wat zijn situatie niet verbetert. Hij voelde zich bedreigd in eigen huis omdat de WMO-consulent heel belerend deed. Er werd hem verteld dat hij hulp moet vragen aan zijn netwerk, maar die heeft hij niet.

### **Melding 11:**

Mevrouw heeft in het verleden verschillende opnames gehad in psychiatrische instellingen. Ze heeft minder depressieve klachten maar dat steekt de kop weer op omdat ze zich erg zorgen maakt om het korten van de zorg. Ze heeft last van haar longen, geen netwerk en dus geen mogelijkheid om hulp in te schakelen. Al had ze dat wel, dan voelde ze zich bezwaard om hulp in te roepen. Ze is kortademig, haar lichaam is kapot (naar eigen woorden), veel medicatie voor hartfalen, COPD en depressieve klachten.

### **Melding 12:**

Na lange opnames in psychiatrische inrichting woont mijnheer al een tijdje zelfstandig. Hij heeft veel lichamelijke klachten en heeft te horen gekregen dat hij nu wordt gekort op zijn huishoudelijke hulp. Hij heeft veel hulp nodig in de huishouding. Zijn indicatie van depressie krijgt voorrang en de WMO-consulent gooit het op hulp zoeken in de professionele hoek. Dit heeft als gevolg dat hij nu weer depressieve klachten krijgt en (nog) meer zorgen heeft over de toekomst. Hij vervalt weer in een oud patroon. Dit betekent meer zorg en hulp nodig, meer medicatie, minder financiën en met als gevolg dat zijn lichamelijk en psychische gesteldheid verergerd.

### **Melding 13:**

Mevrouw is dement en heeft veel lichamelijke klachten. Ze heeft hulp nodig maar wordt volledig gekort in de huishouding. Ze is zelf niet in staat om naar het WMO-loket te gaan en is afhankelijk van de zorg van anderen wanneer haar huishoudelijke hulp wordt gekort. Haar dochter staat haar bij maar die heeft een drukke baan en is niet altijd in staat om haar moeder bij te staan. Zodoende kan mevrouw geen kant op.

**SP-AFDELING GRONINGEN**  
**NIEUWE BOTERINGESTRAAT 74**  
**9712 PP GRONINGEN**

